

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja:

v Ljubljani na dom dostavje.	K 24-	v upravnosti prejemajo:
celo leto	K 24-	celo leto K 22-
ol' leta	12-	pol leta 11-
četr' leta	6-	četr' leta 5:50
a mesec	2-	na mesec 1:30

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Srednjištvo: Knaflova ulica št. 5, (v pritilju levo), telefonski št. 34.

Pred razpustom.

Dunaj, 28. marca.

Skoraj cel dan je danes trajala ministrskega sveta. Sklepi kabieta bodo še jutri predloženi cesarju, da jimi pritrdi. Brezvomno se naja med številnimi predlogi, s katerimi se jutri popelje baron Biederth v cesarski grad, tudi oni, ki so pritisnil smrtni pečat na čelo posanske zbornice. Prihodnje dni je ričakovati cesar, patent, s katerim se razpušča prva zbornica splošne in enake volilne pravice.

Resnično, žalosten konec. Nemško časopisje besni na slovensko opozicijo, ki je dala s svojo taktiko pod za dogodek zadnjih dni, imenuje lovane in zlasti Čeh morilce ustane, katere bo zadelo, kakor svetopisemskega Kajna, maščevanje gospovo, nemilost in nasprotstvo monarha... Le posamezno se oglašajo ojezljivi glasovi v tem orkanu emške jeze, ki se upajajo namigavati, a se za usodo parlamenta vendar e sme delati odgovorno manjšino, i se je posluževala — in to zmereno povsem dobro — parlamentarnega prava opozicije, temveč da treba polom parlamenta zaračati onim, ki so poklicani in onim, i so se zavezali z njim in v njem spesno delovati, torej vladi ter jenim strankam.

Strankarski gnijev ne pozna obektivnosti. Lastne grehe naprti drugim in za neljube dogodke dela odgovornega nasprotnika. Tudi vladne tranke ne vidijo, ozioroma nočejo ideti pravih krivev ustavne nesreč, ki je zadebla monarhi, ne pridejo niti do spoznanja, da ni še največa nesreča v tem, da je bil parlament izbit, temveč v tem, zakaj in kako je to moglo zgodi. Mesto, da bi bil ministriški predsednik izvajal izolojajo konsekvence ter podal s cem kabinetom demisijo v trenutku, o je spoznal, da mu opozicija grozi nemogočti izvrševanje najnujnejših njegovih nalog in dolžnosti, meto, da bi bil, kakor rečeno, ravnal, akor ravna minister konstitucionalne države, je obrnil kopje in izsilil demisijo parlamenta, brezvestno prej posegel po absolutističem načitu. In v znanimenju absolutizma ričene s 1. aprilom režim onega zolnasnega paragrafa avstrijske ustanove, katerega uporabo je imenoval sejanji justični minister dr. Hochen-

burger (tedaj seveda še simpel - poslanec) ob podobni priliki zločinsko kršenje ustave — oni minister, ki bo sedaj brez ugovora podpisoval na redne na podlagi § 14!

Opozicijo »Slovenske Enotek« se daž dolže, da je ona kriva vsah teh posledic. Res je, da je njena taktika bila le *poved* za vse korake, ki jih je baron Bienerth napravil proti zbornici. In naj si bodo posledice še tako težke in dalekosežne, reči se mora: celo postopanje slovenske opozicije v parlamentu je bilo ravno v zadnjih tednih skrajno umerjeno, konsekventno in strogo v mejah parlamentarno dopustnih *opozicionalnih* sredstev. »Slovenska Enota« se ni dala zapeljati k *obstrukcionist*nim izgredom in se je tako strogovo varovala vsake obstrukcionistične taktike, da so se češki govorniki v proračunskem odseku celo ogibali proti svoji navadi čeških govorov. Niti eden govor ni bil obstrukcionističen; seveda večina in vlad pa ste zahtevali, da »Slovenska Enota« svojo opozicijo opusti in za prazen nič prevzame službo vladne dekle...

V »Slovenski Enotici« sami so se oglašali svareci glasovi, ki so svariili pred konsekvenčno opozicionalno taktiko. Toda tudi za ceno velike stvarne škode se opozicija ni mogla odločiti za korak, ki bi jo bila morda za vedno *moralno* diskvalificirala. Jugoslovani so glasovali proti nadaljevanju strogemu opozicionalnemu taktiku iz strogih stvarnih ozirov — toda tudi oni so se pokorili sklepnu večini ter se ga vestno držali.

Z vsemi drugimi strankami čutimo tudi mi *veliko škodo*, ki nastane vsled razpusta državnega zbora. Resno moramo obžalovati, da je z njim uničeno tudi velikansko delo, s katerim je pripravil državni zbor celo vrsto velikih reform. Niti tako nujna reforma družvenega prava ne bo uazaknjena. Na jugu, zlasti v Trstu, je cela vrsta za nas Slovence velevažnih gospodarskih vprašanj tik pred rešitvijo — razpust parlamenta nas oropa poklicnih zastopnikov — poslancev, ki bi bili mogli z vso energijo varovati naše interese. Nove volitve bodo znova razburile valovanje političnih strasti morda bolj, kakor kedaj in škodovale mirnemu gospodarskemu in kulturnemu razvoju. Za dolge meseca smo izročeni germanizatoričnemu nasilju javne uprave, ne da bi imeli forum, kjer se moremo braniti

in mandatarje, ki bi nas mogli varovati.

In končno je škoda zbornice, katera nikakor ni nosila v sebi kak smrtne bolezni, kakor hočejo to sedaj skriti gotovi mandat željni krog, temveč kateri je le manjkalo dobrega v pametnega voditelja, ki bi jo bil vodil po mirnih cestah do uspehov.

Konec prve ljudske zbornice je udarec avstrijskemu parlamentarizmu sploh, ki se bo bridko maščeval nad onimi, ki so ga uprizorjali, nad Bienerthom in njegovim sistemom ter nad strankami, ki so ga podpirale.

Upravni zločin.

V Idriji, dne 27. marca 1911.

Upravni zločin se more najprimernejše imenovati to, kar se danes godi v Idriji. Vrhunev klerikalnega nasilja je in brez primere v našem ustavnem življenju.

Kakor srednjeveški roparji je prišla v Idriji ekspedicija kranjskega deželnega odbora, da razdare, kar je trudom spravila skupaj roka poštenega obrtnika. Kakor nekdaj divji Huni, tako skušajo klerikali s puščenjem uveljaviti svojo strahovlado na Kranjskem. Njih Atila je danes v osebi kranjskega deželnega glavarja c. k. dvornega svetnika pl. Skuljca.

Gost. Kobal si je hotel pod, odnosno poleg svoje hiše sezidati klet. Od županstva izdan stavbno dovoljenje je deželni odbor razveljavil, ker pri stavbni komisiji ni bilo na vzočega izvedenca. Vršila se je nova komisija ob navzočnosti dveh stavbnih izvedencev, ki nista mogla podati najmanjšega ugovora proti namenitvam stavbi niti iz tehničnih niti javnih ozirov. Zopet se je proti stavbennemu dovoljenju občinskega odbora vložila pritožba od dveh sošed, ki sta pri tem zasedovali nizkotne osebne namene, na deželni odbor s posredovanjem zloglasnega idrijskega c. k. kateheteta Osvalda in idrijskega dekanata Arkota. Po treh (!) mesecih, Osvdal je bil na potovanju v sveto deželo, je deželni odbor razveljal preko mnenja pri komisiji navzočih izvedencev stavbno dovoljenje in odredil, da se mora med tem zgrajena klet nemudoma podpreti. Vsak pošten človek se je začudil taki razsodbi deželnega odbora, ki bije v obraz vsaki pravičnosti, ki je

brez vsake stvarne podlage in temelj edino in zgolj na strankarski nestrnosti. Posestnik Kobal se je pritožil na upravno sodišče in prosil za odlog izvršitve podiranja. Toda tudi tega mu ni dovolila klerikalna hudočnost. Deželni odbor je marveč zaukazal županstvu, da klet podbere. Županstvo je dvakrat javno razpisalo dražbo za prevzem podiranja, toda na čast slovenskim obrtnikom treba poudarjati, ni se našlo med njimi izdajice, ki bi bil v stanu uničevati svojemu tovarišu-obrtniku njegovo imovino.

Deželni odbor je po šestih mesecih moral sam prevzeti podiranje, delavce z delodobjem mu je dala tvrdka Lončarič. V nedeljo zvečer 26. t. m. so prišli v Idrijo hrvaški delavci doli nekje od Varaždina, da izvrši to klerikalno zločinsko delo. Pod nadzorstvom deželnega stavbnega nadkomisarja so pričeli v ponedeljek popoldne hrvaški delavci z razdiranjem, kot priganjača sta nek Slapničar, ki se je pri Didiču vpisal kot »Bauleiter« in nek Lončaričev psevdoinženir. Že delavci sami čutijo, kako sramotno delo opravljajo, zato si ne upajo niti ozreti se na mnogobrojno navzočo občinstvo, ki daje duška svojemu ogorčenju nad klerikalnim početjem. Oswaldu, c. k. katehetu na rudniški ljudski šoli in dekanu Arkotu, ki sta povzročila to brezmejno nasilje, so nadevali ljudje take besede, da jih ne moremo ponavljati. In to opravljeno! Sveta jeza zgrabi vsakogar, ko vidi vandalско razdiranje kleti, ki ne bi nikomur povzročala niti najmanjšo škodo. Strašno je gledati, kako se uničuje imetje obrtniku, ki se je komaj nekoliko opomogel. Klerikalni terorizem zahteva novo žrtve. Brezmejno podlo je početje, ki sta ga povzročila katoliška duhovnika.

Toda mera je polna! Nasilje rodi protiodpor. In ta bo tem hujščim večje je prvo. Danes podirate Kovalovo klet, jutri pa zgrmeti na tla kaj drugega. Ljudska nejedvola bo maščevala vsa klerikalna grozodenjstva!

Politična kronika

Ministrski svet je imel včeraj več ur trajajočo sejo. Posvetovali so se skoraj gotovo o položaju, ki ga je ustvarila odgovoditev državnega zborov. V parlamentu so zvedeli, da so v ministrskem svetu principijalno sklenili, razpustiti zbornico. Odloči-

li pa se še niso, kdaj se bodo vrstile volitve. Vlada hoče predvsem upoštovati želje strank večine in konferira z deželnimi predsedniki zaradi praktične izvedbe volitev. Grof Thun je prišel na Dunaj in je dalj časa konferiral z min. predsednikom. S pomočjo § 14. hoče vlada rešiti proračunski provizorij in rekrutni kontingent. Ker vlada ne more s § 14. najeti novega posojila, te da bo dobila potrebna denarna sredstva najbrže potom kontokorentnega posojila pri bankah.

Razne stranke se že pripravljajo na volitve. Krščansko - socijalna stranka ne bo več kandidirala poslancev Axmanna, Bielohlavca in Prochazke. Prohazka bo baje odstupil svoj mandat podčutanu Hierhammerju. Nemški liberalci ne bodo več kandidirali barona Chiarija. Češki narodni svet je včeraj sklenil, začeti akcijo, da zajamči posameznim strankam dosedanje državnoborske mandate. Dr. Podlipny je prevezel nalog, osnovati volilni kartel posameznih čeških strank.

V čeških političnih krogih se govori, da je grof Thun konferiral z baronom Bienerthom tudi o razpustu češkega deželnega zborov, ker je polnoma izključeno, da bi v sedanjih razmerah češki deželni zbor uspešno mogel delovati. Tudi češki radikalni poslanci so izjavili, da mora razpust državnega zborova povzročiti razpust češkega dež. zobra.

Poljski klub je imel včeraj sejo. Posl. dr. Lazar je razpravljal o situaciji in izjavil, da pomenuje odgovoditev drž. zbornice brezvomno zmagno manjšine čez večino. Dr. Glombinski je rekpel, da je vlada izjavila samo konsekvenčne; kajti vnaprej je izjavila, da ne mara extex-stanja. Posl. Stapiński je predlagal resolucijo, v kateri se izraža vladu in poljskemu železniškemu ministru Glombinskemu nezaupnicu. O tej resoluciji se pa ni sklepal. Poljski klub je končno sklenil poveriti parlamentarno komisijo, naj se stavi po razpustu zbornice manifest. Gleda vprašanja, ali naj dr. Glombinski še nadalje ostane v kabinetu, niso ničesar sklepali in so prepustili ministru, naj sam odloča o tem. Sveda je poljski klub mnenja, da bo Glombinski še nadalje postal v kabinetu.

sorvažniki trpinčijo, naj nas s trnjem bičajo in s škorpijonji kronajo; naj nas žive vlečejo na grmo, ni bomo vse z veseljem prenašali in vrskanje pojdemo v smrt.

»Res je,« so začeli kričati zbrani duhovniki. »Ni je grozovitosti, da bi je prenesli za sv. vero.«

»Tako je,« je kričal fajmošter Jaka. »Živio, na zdar, eljen.« In zahnihil je z roko, v kateri je držal puranovo bedro, in udaril po mizi, da je vse zazvenelo in da se je pvernila velika steklenica, polna žlabtne vinske kapljice, da je bila vsa miza mokra in premočeni šarkelj in flan-

čati.

Tomaž je pri tem razburljivem prizor reševal do vrat in tamkaj spoštljivo čakal daljnih ukazov. In vroče misli so mu begale po glavi.

Nezgoda, ki jo je v svoji vinski ognjevitosti provzročil sicer kako ne dolžni fajmošter Jaka, je na zbrano družbo jako pomirljivo vplivala,

spravila jo je namreč do spoznanja, da že dovolj dolgo sedi za mizo in da si je privoščila že preveč dohrega. Škof je dal mežnarju znamenje in mežnar je začel pospravljal mizo in Tomaž je odnašal sklede in krožnike.

Gospodje so počelo skleniti reke in goreče molili in vmes se jim je pehalo.

(Dalej prispevaj)

LISTEK.

Skušnjave Tomaža Krmeljčavčka.

aljiva povest; spisal L. Šepetavec.

(Dalej.)

Ob dolgi mizi so sedeli duhovni soprodu in se menili o dobrih fahah in hudočnih liberalceh. Na zgorjencem koncu je sedel škof s čepico na glavi. V prostorni dvorani je dišalo o kadiju in šnoftabaku. Tomaž je edel kruh od gospoda do gospoda, a red škofa se skoro ni upal, dokler a ni mežnar tja potisnil. Škof so si a ravno z vilicami trebili zobe in so omazka popolnoma prezrli.

Tomažek ni imel s postrežbo mogo dela. Skromno je stal pri vrati, in kadijal, kdaj ga kdaj pokliče, naj grine kruh in kdaj dobi ukaz, od esti krožnike. Tako je imel priliko ledati, kaj je vse prinesla kuharica a mizo. Kurja župca z nudeljni jeila prva stvar. Potem pa so se vrtele jedi: klobase z zeljem, telečja ečenka, pečene klobase z gorgičem, vinjska pečenka, klobase z bremom, narene z jesirom in oljem, puran in

mačka šunka in klobase, šarkelj in flančati in pehtranovi štrukli in zoper klobase. In gospodje so delali s čeljustmi, kakor bi šlo za stavo in nihče ni nič govoril, le emakali so v zboru. Še le, ko je začelo vplivati vino, je postal živahnejše. Fajmošter Jaka, vedno žežni in vedno lačni dušni pastir v sosednjem fari, je aretil skledo s evrtimi piškami, ravno ko je hotel mežnar odneti.

»Holt! — je v svoji vinjenosti zaklical na ves glas, »škofije pa ne izpustim!«

»Ali, Jaka,« je šepetal poleg njega sedeč gospod in ga dregnil pod rebra. »Kaj ne vidiš, presvetli so že pri črni kavi, ti pa še znirom piške ostepavaš.«

»Božji mlini meljejo počasi, pa gvišno,« je zarenčal fajmošter Jaka in popadel vjetro kurjo škofijo, kakor da je že teden dni stradal.

Tomažek pa ni mogel dalje opazovati fajmoštra Jaka, kajti poklican je bil na gornji konci mize, da odnesi krožnike. Takrat ga je dolečela velika čast, da so ga škof milostno pogledali in odlikovali z ogovrom.

»Kako ti je pa ime?« so vprašali škof.

»Tomaž Krmeljčavček,« je plaho odgovoril fantič.

»No, le priden bodi in boga se

boj,« so rekli škof. »Kaj boš pa postal?«

Konflikt med predsedstvom hrvaškega sabora in časnikiškimi poslovci je popolnoma poravnal.

V ograkom in hrvaškem državu so včeraj sprejeli postavko o skupnih izdatkih. Posl. Holl je izjavil, da mora Avstro-Ogrska početi svojo mornarico na povelje nemške države. Za to ceno ne potrebujemo trofeve. Min. predsednik Kuhn-Hedervary je na to zagovarjal izdatke za vojno mornarico, ki naj služi edinole v obrambu našega obrežja. Na to je bila sprejeta postavka o skupnih izdatkih. Začeli so razpravljati proračun ministrstva za Hrvaško.

V španskem državnem zboru so začeli razpravljati o Ferrerjevem procesu. Republikanski poslanec Sorian je izjavil, da ima ta razprava namen, zahtevati revizijo procesa zoper Ferrerja, ki je postal nedolžna žrtev grozovite pravne zmote.

Ljubljanske obč. volitve.

Nove volitve članov in namestnikov občinskega sveta ljubljanskega so torej razpisane in se bodo vrstile v nedeljo, dne 23. aprila 1911.

Začetek volitve je ob 10. dopoldne; oddajanje glasov se sklene ob 4. popoldne.

Z ozirom na ogromno število volilcev in volilk je določenih 19 volilnih komisij. V svrhu, da bo vsak veden, kje bo moral voliti, naj navedemo uradno razvrstitev:

A. Vse ženske volilke volijo v poslopiju mestnega dekliskega liceja, Bleiweisova cesta št. 23, v treh voliščih, za katerih vsake se postavi ena volilna komisija, in sicer po sledenem redu:

Zenske volilke začetnih črk volijo:

A do J

v telovadnici v pritičju

K do P

v učilnici v I. nadstropju

R do Ž

v risalnici v II. nadstropju

B. Vsi ostali volilci upravičeni, t. j. oni moškega spola — bodisi da izvršujejo volilno pravico osebno ali kot zastopniki, odnosno pooblaščenci, volijo po skupinah v naslednjem določenih na nastopih voliščih:

Volilni upravičenci začetnih črk volijo:

A in B

v vrtni dvorani hotela »Ilirija«, Kolodvorska ulica.

C, Č in D

v telovadnici I. državne gimnazije, Tomanova ulica.

E, F in G

v telovadnici II. državne gimnazije, Poljanska cesta.

H, I, potem J do vštete št. 2700 imenika III. volilnega razreda v dvorani »Rokodelskega doma«, Komenskega ulica št. 12, I. nadstropje. J (vsi ostali, vštete vse dodatno vpisane) in K do vštete št. 3400 imenika III. volilnega razreda

v veliki dvorani hotela »Union«, vhod samo skozi duri v Franciškanski ulici.

L

v šolski dvorani mestne dekliske osmazrednice pri Sv. Jakobu, Sv. Jakoba trg.

M

v pritični veliki učilnici mestne dekliske osmazrednice pri Sv. Jakobu, Sv. Jakoba trgu.

N, O, potem P do vštete št. 5400 imenika III. volilnega razreda v telovadnici I. mestne deške ljudske šole, Komenskega ulica.

P (vsi ostali, vštete vse dodatno vpisane)

v pritični učilnici I. mestne deške ljudske šole, Komenskega ulica.

R

v malih dvoranah v »Narodnem domu«, pritičje, dvorana trgovsk. društva Merkur.

S do vštete št. 7000 imenika III. vol. razreda

v veliki dvorani v »Mestnem domu«, vhod od Strelške ulice.

S (vsi ostali, vštete vse dodatno vpisane) in S

v veliki dvorani v »Mestnem domu«, vhod nasproti mestni ledenei.

T in U

v telovadnici II. mestne deške ljudske šole, Cojzova cesta.

V in W

v pritični učilnici II. mestne deške ljudske šole, Cojzova cesta.

Z in Ž

v malih dvoranah v »Ljudskem domu«, Strelška ulica št. 12 (I. nadstropje).

Za glavno volišče (št. 38. in 46. obč. vol. reda) je določena velika dvorana v »Mestnem domu«, volilna komisija XVI.

Volilnim upravičencem se dostavijo volilne listine (volilne izkaznice in volilne kuverte) v smislu § 23. obč. vol. reda pravočasno po pošti.

Volilni upravičenci, ki niso dobili iz kakršnegakoli vzroka svojih volilnih listin najkasneje 48 ur pred dnevnim volitvijo, dobe lahko osebno prič. k. deželnim vladam, v h. o. i. S. Simon Gregorčičeve ulice, pritičje na desno.

Štajersko.

Iz Dol pri Hrastniku. (Se klrikalno gospodarstvo.) V »Slovencu« zagovarja g. župnik svoje gospodarstvo. Kratko in stvarno mu hočemo odgovoriti. Ustajamo pa pri tem, da je bil načrni dopis »Klerikalno gospodarstvo« popolnoma utemeljen in resničen. »Liberalno revšči« je g. župnik hvaležno, da mu je podal natančnejše podatke... Obrešti posojilo 90.000 K po 4 $\frac{1}{2}$ % znašajo na leto 4275 K, ne pa kakor je g. župnik izračunal 4175 K — hm, hm — na dan torej 11 K 75 v. Grdofizem je, če pravi g. župnik, da pride, ker je sklenil cerkveni sklad, odbor placati posojilo v 10 letih, na dan komaj 1 K 75 v na vse davkoplaćevalce. V resnicni pride na nje sedaj na dan 11 K 75 v, naj si tudi potem posamezniki 50 let odplačujejo. Res je, da bo davkoplaćevalce lažje odplačeval v 10 letih, a plačati bo moral tudi obresti od vsake leta ostalega zneska, torej tudi obresti od vsote, za katero je in še bo po nepotrebni naraslo glavno posojilo. G. župnik pravi, ni še vse zgotovljeno. Dobro — a žalostno je vendar, če pri vseh vožnjah na »svoje« stroške po velikih mestih ni našel ni enega strokovnjaka, ki bi mu bil z lahkoto sestavil proračun za orglje, altar itd. Ako bi se bilo to zgodilo, aka bi se bil zahteval od g. stavbnika končni račun, bi se bilo lahko začelo takoj odplačevati in vsota obresti, za katero je in še bo naraslo posojilo — dosedaj znaša, ako vzamemo 3 in pol meseca, od kar bi bili lahko računi gotovi in to bi bili lahko, 1233 K 75 vin, in sa vsak dan zviša za 11 K 75 vin, -- bi se bila lahko porabila za delno pokritje še neplačanih računov, oz. za nabavo še potrebnega altaria itd. Tako bomo pa morali to vsoto dvakrat plačati, enkrat popolnoma nepotrebno. To je gola resnica, ki se ji ne da oporekat. Sledi pa g. župniku v premislek. Ugleda mu nihče ne spodkopava — kakor on sam sebi ali pa tisti, ki ga zlorabljo v svoje namene. Naj bo g. župnik svest svojemu prepričanju, ki ga je prinesel s seboj na Dol in ga imel toliko let, naj se otrose vpliva raznih hujšačev v župnišču in izven njega — potem naj bo uverjen, da bodo napadi na njegovo osebo sami od sebe prenehali in bo užival isto spôštenje kot nekdaj. Več doslednosti zahlevamo!

Iz St. Jurja ob juž. žel. Tu se je vršil v soboto 25. t. m. popoldne shod zaupnikov narodne stranke iz trga in okolice. Podal se je pregled delovanja tamošnjega strankinoga krajevnega odbora na izobraževalnem in gospodarskem polju in zasnoval se je načrt za bodoče. Sklenilo se je, da tudi vočigled brezramnemu obrekovanju in hujškanju nasprotnikov v bodoče nasprotnikom brezobzirno stopati na lažne jezike. O podrobnostih govoriti vsled zaupnosti shoda ne moremo. Izvrševalni odbor narodne stranke je zastopal urednik Spindler.

V Šmarju pri Jelšah se je 26. t. m. ustanovilo »Politično in gospodarsko društvo za okraje Šmarje-Rogatec in Kozje«. Namen novemu društvu je v prvi vrsti pospeševati gospodarski razvoj teh treh v gospodarskem oziru tako zanemarjenih okrajev. V odboru društva so izvoljeni razun dveh oseb sami vrli napredni kmetovalci, katerih dozdajno delovanje v narodnem in gospodarskem oziru nam je porok, da se bo društvo krepko, razvijalo. Pristopilo je že doslej veliko število članov in se bo njih število tekom prihodnjih tednov za stotine pomnožilo. Društvo bo imelo po vseh občinah svoje zaupnike, ki bodo imeli naloge, pridobivati člane. Samoobsebi umetno je, da je društvo ustavnovljeno v okviru gospodarskega in narodnega programa narodne stranke. Opozarjamо so mišljene, že danes, da bo društvo priredilo v bodočih mesecih celo vrsto zborovanj po svojem okrožju.

Iz Šmarja pri Jelšah. Semkaj je prišel v nedeljo 26. t. m. kmetovalec Vičanski Škerlec in je po deseti maši pri g. Habjanu razmotril razne kmetijske vprašanja. Ker se od poklicane strani za udeležbo ni skoraj storilo, je bila udeležba male; zato se je sklenilo, da se sklice poleti velik kmetijski shod v Šmarski oklici, na katerem bo zopet predaval vrli strokovnjak g. Škerlec. Kmetje so obljubili, da bo takrat udeležba velikanska.

Iz Grobelnega. V nedeljo 26. t. m. popoldne je tukaj v prostorih g. Vuga na javnem gospodarskem shod

du, ki ga je sklical urednik V. Spindler, govoril g. Vičanski Škerlec o najzaščitnejših kmetijskih vprašanjih. Kazel je osobito na grehe pri kmetovanju, na vlagledih dokazoval škodljivost starokopitnosti, pojemanjeval moderne principa kmetovanja na podlagi vlagledov in svoje blizu 20letne izkušnje. Osobito je bičal tudi dane, še tako razširjeni nazor, da so kmetički sinovi, ki so v razumu nekoč zaostali, za kmetovanje že dobri, talentirane pa je treba vse dati študirat. Končno je na podrobnosti opisal brzoparilnik Alfa na podlagi modela, ki ga je prinesel s seboj. V svojem dnevnugovor je povedal veliko lepih in za mnoge tamozne kmetovalce novih misli, da so se vsi poslušalci, ki so ga zvesto poslušali do doma, čudili kmetičkemu človeku, ki toliko zna.

Zalec. Občni zbor obč. žalški C. M. podružnic se vrši z običajnim sporedom v nedeljo, dne 2. aprila t. l. ob 4. popoldne v dvorani Hausenbichler v Žalcu, kamor vse rodomlje vladajo vabi odbor.

Doba načinov okrajnih šolskim nadzornikom poteče, kakor smo to že javili, s koncem tekočega leta. — Merodajni činitiji naj imajo resno pozko, da se ob imenovanju bodočih nadzornikov izvolijo v to možje, ki niso le povsem pedagoško izvezani, marveč ki so tudi, kakor to odločno zahtevata narod in slovensko učiteljstvo, popolnoma kos slovenskih govorici in slovenskemu uradovanju. Caveant consules! — Tisti starci »simelj« naj se že vendar enkrat razsedla... Saj je dosti časa nad mero uganjal čisto po nepotreben svoje neumnosti. Temu mora biti enkrat konec! Časi se preminjavajo in — to naj se uvažuje!

Učiteljsko društvo za celjski okraj. V četrtek, dne 6. aprila t. l. ob 1. popoldne pevska vaja v okoliški šoli v Celju. Cenjene tovarišice in cenjeni tovariši sosednih okrajev se s tem že posebej prav vladljuno prosijo jo vedeževati.

V Gornji Radgoni se je vršil pri okrajni posojilnici dne 16. marca občini zbor, ki mora o njem vsaj nekoliko izvedeti tudi širša javnost. Načelniki Pečel, kaplan Bratanič in nadrevizor Pušenjak so se že več dni poprij pošteno (!) trudili, da so spravili skupaj veliko število deležev. Iste dne pa so neposredno pred občnim zborom sklicali sejo načelstva in odobrili dolične deleže. Na ta način so takoreč opeharili nasprotno, napredno stranko. Volitev je pokazala zagrizenje klerikalcev v pravi lušti. Nastopili so strastno in ljuto, zlasti so se odlikovali v tem trije župniki in kaplan Bratanič, ki je prišel baje, tistega jutra z agitacijo domu ob 4. zutraj — »ves zaspans, ko mežnar odzvonil je dan«. Klerikalci so brezobzirno pometali iz odbora vse naprednjake, izvolili pa vanj one ljudi, ki so jih bili povrgli že pred leti, med njimi celo nekega odvetnika, o katerem se govor, da je štajercianec in da podpira »Südmärk«. Lepo! Potem pa naj le zopet predvabičajo liberalcem zvezre s štajerciancem! Govorilo se je, da so se oni trije župniki in Pušenjak sramovali take volitve. Velika nevarnost preti, da pride sedaj okrajni zastop in z njim okrajni šolski svet gornjogradonski štajerciancem v kremlje. Krivda pa potem ne bo zadevala liberalcev, ampak klerikalcev. Značilno je tudi, da so klerikalci tako lepo tihno o tem občnem zboru. Že vedo zakaj!

Učiteljsko društvo za celjski okraj je zborovalo 25. t. m. ob 11.00 uro v sestavljenih dveh skupinah: učiteljskih diletantskih in šolskih. V prvem delu je bilo predlagano predstavilo v prilog — rewezem. Po vsem blagom nameru. — A treba je požrtvovalnost raznih sodelovalčic in ženskih počastititi; zato je moška »hauté - volé« kar trumoma poklonila diletantskim »sumetricam« krasne šopke. Na tem bi dalje tudi nič ne bilo. A demar za dragocene te cvetlične so elegantni gospodje vzeli od skupička predstav, ki je bila vendar namenjena — mestnim ubogim! — To je pa gotovo čisto posebna nobeska, ki se ne kaže menda kje tako, kot ravno v prosluhem »nemškem« Celju... Pojte se solit z vašo preplešano kulturo!

uradno nastopilo. Ta poročila so tako, da ni skoraj nobenega dvoma, da jih je mogel samo kdo iz državnega pravdništva spraviti v svet. Ali dr. Bayer in dr. Bratčič ne pomata v svojem uradu uradne tajnosti? Ali imata kakega uradnika, ki ne more molčati? Ako se bodo omenjeni slučaji ponavljali, bo treba pritošje na višjem mestu.

Postopanje celjskega magistrata proti slovenskemu obrtniku je bilo že premogokrat vstop v resni pritožb. Ko je sklenil celjski občinski odbor, da bo zidal novo mestno deželo šolo, se je podala decembra lanskega leta deputacija slovenskih obrtnikov k županu Jaborneggu z zahtevo, da naj se pri oddaji del za šolo ožira tudi na slovenske obrtnike v Celju kot velike davkoplaćevalce. Župan Jabornegg je deputaciju seveda zagotovil, da se bodo dela javno razpisala in da potem lahko tudi slovenski obrtniki vložijo svoje ponudbe. Pl. Jabornegg je pa svojo besedo snedel. Nekatera dela so se res razpisala in so se konkurence udeležili tudi slovenski obrtniki; dela seveda niso dobili in se tudi ni nikjer povedalo, kakre razlike so bile med ofertami. Druga dela n. p. železniška, pa se sploh niso razpisala in so kar pod roko oddala, kakor se čuje, za izvanredno visoko ceno. S takim postopanjem se seveda slovenske obrtnike kot davkoplaćevalce na menoma oškoduje. To si naj zapomnijo tiste korporacije in občine na Štajerskem in Kranjskem, ki z deželjnim slovenskimi davkoplaćevalci krmijo še povrh tuje nemške obrtnike.

Ogenj. Dne 27. marca zvečer je zgorel kozolec posestnika Martina Koštonjura v Bukovem žaku blizu Celja. Škoda je okrog 3000 K, ki je pa z zavarovalnino pokrita. K požaru ste prihitali škoferjevna

Čeljski mestni odbornik J. Bošut, šolski ravnatelj v p., je odložil svoj mandat, baje radi — bolezni. — Mož je bil dolgo let stal referent za agenda mestnega pokopališča.

V pokojenih štajerskih učiteljih oseb je bilo 653 z 31. decembrom leta 1910; med temi 110 Slovencem, odnosno Slovencem.

Posebna nobleša. Piše se nam: Nedavno so priredili celjski Nemci kar se jih šteje k »boljšim« slojem, v mestnem gledališču diletantsko predstavo v prilog — rewezem. Po vsem blagom nameru. — A treba je požrtvovalnost raznih sodelovalčic in ženskih počastiti; zato je moška »hauté - volé« kar trumoma poklonila diletantskim »sumetricam« krasne šopke. Na tem bi dalje tudi nič ne bilo. A demar za dragocene te cvetlične so elegantni gospodje vzeli od skupička predstav, ki je bila vendar namenj

nejih poklicov je organiziranih v znamenju ljubomira k delu za rasvoj in napredok tega, kar je dobrega skrito v mladih, podjetnih dušah. Sovražnik vedno predi in gleda, kam bi zasejal črva pogube. V delu bodi straž!

Narodna čitalnica v Novem mestu priredi v soboto, dne 1. aprila koncert salonskega orkestra v dvorani »Narodnega doma« pri pogrnjenih mizah. Začetek ob 8. uri zvečer.

Prosleta.

Slovensko deželno gledališče. Jutri ima g. Fran Bohoslav v svoj čestni večer v Léharjevi opereti: »Vesela vdova« (za nepar). G. Bohoslav uživa vsestranske simpatije ter ga ceni publika kot igralca in spevkomika. Deluje že tri sezone v dramah, operetah in celo v operi vedno z okusom in umetniškim takтом. Ob enem se jutri sezona zaključi.

Slovensko gledališče. Snoči je goščevala na angašta v naslovni vlogi »Vesela vdova« g. N. Saldini. Kaj bi bilo pač najbolje reči o tem gostu? Kot prikazan na odru je čisto edna, s kvantiteto materijala se ne more pomašati, kvaliteta in barva glasu je v mezosopranski leži prijetna, ko pa pride čez njo, je pa produciranje glasu nenaravnov. Visoke tone pri njej iskati, bi se slabo obrestovalo; sicer poje z občutkom in sedečem po precejšnjem aplavzu, bi se znala sasoma prikupiti. Igra je lepa, sprejemljiva, njeni kostumi okusni in bogati. V celoti ne dosega gd. Šimanovske, niti gd. Hadrholčeve. To je kratka popolnoma objektivna sodba o gd. Saldini.

Opereta je bila dostojnejša kot preči. Igralo se je živahnje in priznajanje. Gd. Thalerjevi oproščamo vse, ker je bila silo nerazpoložena. Gledališče je bilo dobro obiskano.

Književnost.

»Carniola«. Izvestja muzejskega društva za Kranjsko imajo v 1. in 2. zvezku novega letnika naslednjo vsebino: Dr. Janko Lokar, Iz Bele Krajine. Fran Podkrajšek, Kužno znamenje ob »Zeleni jami«. A. Astere, Kapitulacija ljubljanskih trdnjav pred Francouzami 1. 1809. Dr. Franjo Bučar, Račun o slovenskim artikulama od Trubarja. M. K., Žemljiške razmere po Selški dolini l. 1630. Karl Kovac, Beiträge zur Geschichte Krains. J. Hafner, Verzeichnis der bisher in Krain beobachteten Grossschmetterlinge (Fortsetzung). Prof. A. Paulin, Die Schachtelhalmgewächse Krains und der benachbarten Gebiete Küstenlands. Slovstvo. Mali zapiski. Društvene vesti. Poročilo o dež. muzeju za l. 1910.

Razgled po slovanskem svetu.

Smrt velikega Bolgara in dobrega Slovana. Pretekli petek je umrl v Sofiji eden najzasluženjejših in najdolnejših bolgarskih rodoljubov, Dragan Cankov. Rodil se je leta 1828. v Svištu. Vsečiliške studije je končal v Avstriji in Rusiji. Leta 1857. je postal profesor na francoskem zavodu v Bobek - Bosporu pri Carigradu. Tu je osnoval prvo bolgarsko tiskarno in bolgarski teknik »Bulgarija«. Glavna svrha tega lista je bila prepričati Bolgare, da je iz političnih ozirov zanje najbolje, ako prestopijo iz pravoslavne v katoliško vero. Cankova je takrat sprejel tudi rimski papež, od katerega se je nadalj dalibiti važnih koncesij za bolgarski narod. Toda kmalu se je pokazalo, da so Bolgari od Rima nimajo ničesar nadejati, za to je tudi Cankov opustil svojo idejo, nanašajočo se na pokatoličanje Bolgarov. Do l. 1873. je bil Cankov v turški državni službi. Med drugim je bil turški podguverner v Nišu in Vidinu. Imenovanega leta pa je izstopil iz državne službe ter se nastanil v Ruščku kot odvetnik. Ker je bil ta zapleten v afero glede nasilne zavtoritve grške cerkve, so ga prijeli in zapri. Kasneje so ga odvedli v Carigrad. Po osvoboditvi Bolgarske se je vrnil v Sofijo, kjer je stopil v diplomatsko službo. Cankov je osnoval liberalno stranko, ki pa je kasneje razpadla v štiri frakcije — v eankoviste, karaveliste (sedanje demokrate), stambuloviste in radoslaviste. L. 1880. je bil imenovan za ministrskoga predsednika, a je opravljal ta posel samo par mesecov. L. 1881. je parlament dal knezom Aleksandru Batenberškemu za 7 let absolutno moč. Proti temu je nastopil Cankov, vsled česar so ga zaprli v Vratich. V ječi je sedel dve leti. Na to je bil izvoljen za poslanca, kratko na to pa imenovan za ministrskoga predsednika. Kot tak je demisioniral l. 1884. Ko je bil dve leti

kasneje knez Batenberški istražil v Bolgarske, je Cankov znova prevzel ministrske predsedstvo. Toda že dva dni kasneje, je moral pod pritiskom protirevolucije, ki jo je vpriporabil Stefan Stambolov, pobegniti v Rusijo. Iz Rusije se je vrnil l. 1904. Po povratku je znova organiziral svojo stranko ter izročil njen vodstvo dr. Stefani Daneyu. Na to se je umaknil v privatno življenje. Bolgarska država je podelila Cankovu pokojno letno 6000 levov. Dragan Cankov se je lani še udeležil vseslovenskega kongresa v Sofiji, kjer je njegov predlog, način načina občavnih jezik, vzbudil splošno pozornost.

Srbški časniki v Pragi. Preteklo soboto je imela v Pragi sejo »Vseslovenska časnarska zveza«, ki se so je udeležili kot delegati »Srbškega novinarskega udruženja« predsednik Branislav Nušić, Ivan Ivančić, tajnik ministrstva zunanjih del, in J. Kovacić, urednik »Beogradskih Novin«. Srbski delegati so predložili natančen program vseslovenskega časnarskega kongresa, ki se vrši 10.—14. julija, t. l. v Belgradu. Ta program je bil soglasno odobren. Srbski gostje so v nedeljo posetili posamezne dejavnosti ter si v spremstvu čeških časnarskih ogledali Prago. Zvezec so Čehi priredili na čast srbskim tovaršem banket, ki so se ga udeležili uredniki Holeček, Kalaš, Kumer, Vavřinek, Hejret, Kuffner, Dušek, Čvančara, Vaněk, Novotný in Horváth. V imenu čeških žurnalistov je srbske goste pozdravil predsednik »Vseslovenske časnarske zveze« Josip Holeček, v imenu Srbov pa je govoril Branislav Nušić.

Razne stvari.

Parnik izginil. Kakor se poroča iz Brisbana so tam zelo v skrbih zaradi parnika »Zongala«. Parnik bi bil moral priti že pred petimi dnevi v Makay in je imel 70 mož mornarjev in 68 potnikov.

Parnik se ponevrečil. Parnik Bruce, ki vzdržuje zvezo med Novo Fundandijo in Bretonskimi otoki je nasedel na kanadski obali na pečini, kamor se je moral umakniti vsed velike množine plavajočih lednih gor. 120 potnikov in 30 pomorskih se je resilo, 32 oseb pa je utonilo. Parnik je baje izgubljen.

Nova potresna postaja. Geografski institut budimpeštanske univerze namerava v Budimpešti zgraditi novo potresno postajo. Postaja se bo nahajala vsa pod zemljo, nad zemljo pa samo pavilon za vhod v egiptskem slogu. Da se prepreči vsako motenje nad vse občutljivih aparatorov, bodo v notranjem postajje napravljena viseča tla.

K počaru v New Yorku. Preiskovalna komisija, ki se je bavila z vzrokom velike nesreče v New Yorku, je dognala, da je požar zahteval le vsled tega tako mnogo žrtev, ker so bila vsa vrata, ki so vodila na stopnice, zaprta, to pa zaradi tega, da prepozna prihajajoči ne bi mogli priti v tovarno in da bi ed napornega dela utrjeni, ne mogli zapustiti tovarniških prostorov.

4 milijone dolarjev za japonsko vsečilišče. Kakor poročajo listi iz New Yorka, je zapustil miliardar Carnegie japonskemu vsečilišču Wasada v Tokiu 4 milijone dolarjev. To darilo utemeljuje Carnegie s tem, da se je potrgoval grof Okama, ustanovitelj vsečilišča, opetovanjo za mir. Podobno darilo petroleskega kralja Rockefellerja je vsečilišče svoje dni zavrnilo, ker so bili z darilom v zvezi razni pogojki, ki se so ti kiali verske vzgoje.

Burna preteklost. Richard Franc Blumenthal je študiral v Graedu pravo, pozneje je bil policijski pristav v Steyr in se je poročil z Ogerko Zoe Dunkel iz Budimpešte. V Steyru je izvršil uradno poneverjenje in je pobegnil v Ameriko, kjer je vstopil v neko tvrdko kot knjigovodja. Njegova žena se je vrnila s svojim otrokom v Budimpešto. V Ameriki se je poročil Blumenthal z neko Nemko, ki jo je pa tudi kmalu zapustil in je vstopil v Monte Carlo kot hotelski tajnik, tam je zopet kraljal in pobegnil v London, kjer je živel od goljufije, bil je potem v Hamburgu in Mogunciji kot pustolovec, končno pa je prišel na Dunaj, kjer ga je zgrabila roka pravice. Včeraj se je zagovarjal pred dunajsko potroško zaradi goljufije, poneverbe in tatvine in je bil obsojen na tri leta težke ječe.

Diner 24. marca 1911 ob priliku poseta nemškega cesarja v Schönbrunn.

Potage Rachel. Petits soufflés à la Périgord. Filets de turbot Démidoff. Pièce de boeuf et sole d'agneau

Timbale à l'Ambrassadeur. Cog de bruyère St. Hubert. Pouardière de France, salade, compote. Asperges en branches. Demi-glace Fontainebleau. Croustades à la crème de fromage. Glaces variées.

Dessert. Champagne cup. Bual Madère, Acker. Chât. Haut-brion 1895, Acker. Markobrunner 1893, Auslese,

Graf Schönborn.

Chât. d'Uquem 1874, Acker. Essence de Tokay 1901,

Hofweingut.

Cognac fine 1804, Meukow; »Allasch«,

Grand Marnier.

Champagne

Moët-Chandon-Impérial.

nastal med pittsburiškim Slovensci razpor, kako se naj imenuje to poslopje. Četverica ljudi je med njimi, ki se potegujejo za to, naj se da držvenemu domu angleško ime in ki hočejo terorizirati vse druge, da se podvržejo njihovi volji. Prepričani so končno tako poostriši, da se je moral 19. t. m. sklicati občni zbor delničarjev, ki je sklepal o tem, kako se naj krsti novo poslopje. Z veliko večino glasov se je sklenilo, da se ima nova zgradba imenovati »Slovenski dom«.

Slovensko pokopalisko v Ameriki. Slovenski naselbini v Broughtonu in Willcocku pa ste sklenili, da nakupita potrebno zemljišče za napravo posebnega slovenskega pokopaliska. Izvoljen je bil odbor iz vseh slovenskih društev, ki bo vodil vse predpriprave v to.

Ban Tomašić v Budimpešti in hrvaški sabor.

Budimpešta, 29. marca. Zadnji dan se je mudil v Budimpešti hrvaški ban Tomašić in imel dolgotrajne konference z ministrskim predsednikom Khuenom in z merodajnimi madžarskimi politiki. Sneti se je ban vrnil v Zagreb ter bo, kakor se zatrjuje, začel z novimi pogajanji s hrvaškimi strankami, da doseže delom zmožnost sabora. Če se mu to posreči, ni izključeno, da bo hrvaški sabor sklican že takoj po Veliki noči.

Hrvaški jezik in vojaški kazenski zakonik.

Budimpešta, 29. marca. Med madžarskimi in hrvaškimi krogji se je vršilo posvetovanje zaradi pravic hrvaškega jezika v novem vojaškem kazenskem procesu. Konference so se povsem povoljno končale.

Vstaja v Albaniji.

Carigrad, 29. marca. Vstaja v Albaniji se vedno bolj širi. Včeraj so odšli iz Skadra trije bataljoni proti vstašem. Osem rediških bataljonov je bilo v Mali Aziji mobiliziranih, da prodro v vstaško ozemlje. 1500 vojaško organiziranih prostovoljcev je odšlo včeraj v vstaško ozemlje, 3000 prostovoljcev pa odide prihodnje dni. Miridiči se do sedaj še niso pridružili vstašem. Zaradi vstaje v Albaniji je bilo potovanje vojnega ministra v Solun preloženo.

Nemiri na Turškem.

Solun, 29. marca. Vkljub ugodnim vistem iz turškega vira se položaj v Albaniji od dneva do dneva slabša. Iz Ipeka in Djakova poročajojo, da oborožujejo Turki tamkajšnje islamsko prebivalstvo. V bližini Prištine so srbski vstaši napadli turški vojaški oddelki ter ga prisili, da se je moral umakniti. Na turški strani je padlo več vojakov, na srbski strani pa ničesar.

Carigrad, 29. marca. Čete Malasorov so napadle turške trdnjavice ter jih osvojile. Turki so izgubili 30 mož. General Dorgut Šefket paša se je napotil s štirimi bataljoni iz Carigrada, da ukroti upornike. Albanški vstaši so napadli trdnjavico Tuzo ter jo osvojili.

Rusija in Kitajska.

London, 29. marca. Iz Pekinga prihajajo klub poniževalnemu odgovornemu, ki ga je dala kitajska vlada na ruske zahteve, zelo vznemirljive vesti. Razpoloženje v vladnih krogih je zelo slabovo. Kitajska vlada se namreč že vedno boji, da bo hotela Rusija klub popustljivosti kitajske vlade vendar Kitajsko kaznovati.

Petrograd, 29. marca. V inozemskih diplomatskih krogih se zatrjuje, da je treba vzeti položaj v Mandžuriji precej resno zlasti zaradi tega, ker je zavladala v Mandžuriji stranka, ki je skrajno sovražna evropskim elementom.

Izdajatelj in odgovorni rednik: Rasto Pustoslemček.

Darila.

Upravništvo naših listov so pošli: Za Ciril-Metodovo družbo: Janko Šraj, prov. strok. učitelj v Postojni, K 205, mesto cvet na grob dragega tovariša Stanka Cepudra. Jožef Jenko, asistent južne železnice, K 5—, kot izgubljeni stavo med Slovenci v Spitalu in Möllbrücku, in Vinko Strgar, višji rud. kom. v Ljubljani, K 10—, ker je bil službeno zadružen udeležiti se pogrebu gg. Fr. Lončarja iz Celja in Slavka Cepudra iz Ljubljane. — Živeli nabi-

Razprt poslanske zbornice. — Dan novih volitev.

Dunaj, 29. marca. V prvih po-poldanskih urah se je v političnih krogih razširila vest, da je cesar že odobril razprt poslanske zbornice in da bo v soboto ali nedeljo že izšel cesarski patent, s katerim se bo razprtstil parlament.

Zatrjuje se, da bodo nove volitve razpisane tekem meseca junija.

V krogih nemške krščanske socialne stranke se zagotavlja, da bodo nove volitve čisto sigurno razpisane na soboto 10. junija to je soboto po binkočnih.

Seja »krščansko socialne zveze«.

Dunaj, 29. marca. V današnji seji »Krščansko socialne zveze« se je obširno razpravljalo o vprašanju, ako naj ostane trgovinski minister dr. Weisskirchner na svojem mestu tudi pod vlasti zloglasnega § 14. Debita je bila tako burna, da so moral seje prekiniti. Seja se nadaljuje danes popoldne.

Praga — Rimu.

Praga, 29. marca. Mestni občinski svet je poslal občinskemu svetu v Rimu brzjavno čestitko k jubileju osvoboditve in zedinjanju Italije.

»Samostatnost o kandidaturah.

Praga, 29. marca. Današnja »Samostatnost« prinaša vest, da dosedanjih poslanci Pačák, Fort, Kolbert, Haloupka, Thun, Šrámek, Rozkošný in Naprstek ne bodo več kandidirali.

Razprt češkega deželnega zabora?

Praga, 29. marca. Iz Dunaja poročajo tukajnji listi, da misli vlada na razpust državnega zabora razpustiti tudi češki deželni zbor.

Dne 22. marca: Marjeta Petančič, delavčica žena 33 let. — Dne 23. marca: Ivan Agnič, delavec, 73 let. — Fran Benkovič, usnjarski pomočnik, 42 let. — Marjeta Dežman, občinska uboga, 64 let. — Helena Štembal, delavčica, 59 let. — Dne 26. marca: Katarina Škerjanc, slaščičarica, 55 let.

Dne 27. marca: Neža Jarc, občinska uboga, 64 let. — Ana Golič, de-

lavčica žena, 68 let.

Dne 1. aprila v Narodnem domu velika varieté-predstava.

Slovenske delnice v Ljubljani.

št. 120. (Nopar). Držav. prodot. 2133.

V četrtek, dan 26. marca 1921.

Častni večer g. Fr. Bohuslava.

Zadnja predstava v sezoni.

Vesela vdova.

Opereta v treh dejanjih. — Po tujih idejah spisal Viktor Leon in Leo Stein. — Poslovenični Milan Pušnik. Uglasili Franček Lémar. — Kapelnik E. Czajnek.

Blagajnjica se odpre ob 7. ur.

Začetek ob 1/8. ur. Konec po 10.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni katalog dunajske borse 29. marca 1911.

Natobonki papirji. Dnevniki Blagov.

4%, majevna renta 92-96 98-15

4%, srebrna renta 96-75 96-95

4%, avstr. kronска renta 92-95 93-15

4%, egr. 91-55 91-75

4%, hrvaško deželno prevoje 95- 96-

4%, k. o. češke dež. banke 94- 95-

Streške.

Srečke iz 1. 1880 %. 216- 222-

„ 1884 310-50 316-50

„ 1888 155- 161-

„ 1891 izdaje 295- 301-

„ 1892 285- 291-

ograke hipotečne 251-50 257-50

druž. komunalne 525- 535-

svr. kredite 531- 541-

ljubljanske 84- 90-

svr. dež. krile 70- 76-

egy. 48-50 47-50

beležka 34-50 38-50

turške 255-50 258-50

Salmeo.

Ljubljanske kreditne banke 466-50 469-

Avstrijske kreditne zavode 572-50 673-50

Dunajske bančne družbe 556-75 557-75

Južne železnice 112-0 113-40

Družine železnice 753-23 754-25

Alpine-Montan 84-50 84-50

Ceške sladkorne družbe 274- 276-

Zivnostenske banke 277- 280-

Volto.

Cekini 11-36 11-38

Marke 117-45 117-65

Franki 95-10 95-20

Lira 94-60 94-80

Rublji 263-50 254-25

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 29. marca 1911.

Termin.

Pšenica za april 1911 . . . za 50 kg 11-50

Pšenica za maj 1911 . . . za 50 kg 11-32

» » oktober 1911 . . . za 50 kg 10-70

Rž za april 1911 . . . za 50 kg 7-95

Rž za oktober 1911 . . . za 50 kg 8-16

Koruza za majnik 1911 . . . za 50 kg 5-63

Oves za april 1911 . . . za 50 kg 8-59

Eko bival.

Trdnje.

Ceno domače zdravilcev. Za upravnovo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletje dobro znanega, pristnega „Molovoveho Soditka-pradka“, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatlica 2 K. Po počasnem povzetju razpolaga tudi prak v skladu z Melli, A. Mell, c. kr. dvorni zalogatelj na Dunaju, Tschaknau. V lekarji na delih je izrecno zahteval Molovov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom.

1 18

V novootvorenem industrijskem domu

Dunaj III, Schwarzenbergplatz 4 so nastanjeno pisarno Zavarovalne zveze avstrijskih in Avstrijske delniške družbe za za-

varovanje proti elementu, nezgodam. **Molovovo Soditko-pradko.** Dokazana jamtva K 16.515.441-38.

Prevezemo zavarovanja škode po požaru, nezgodah (otroških nezgodah), jamstveni obveznosti, vienem, zavarovanja prevoz, stekla, konj in popotno prtljago — dalje zavarovanja odsega dobitka ter naprej tekočih izdatkov za služaj počivanja obratorjev.

Zavarovanja proti nezgodam na potovanjih z domino zavarovalno dobo po vseh delcih sveta z enkratnim placiščem premije.

Zmerno premije, ugodni pogoji, tečne in poštevne poravnave škod.

Natančnejša pojasnila dajo in sprejemajo zavarovanja: centrala na Dunaju, prodiružnice in zastopstva v Buda-Pečti, Brnu, Gradcu, Pragi, Libercu, Zagrebu, Bjelicu, Krnovu, Inomostu, Karlovcu varhi, Celovcu, Lvovu, Lincu, Seligradu, Sarajevu, Toplicah, Tešnju, Trstu, Opavi itd.

1154

Volilski katekizem

za
ljubljansko občinsko volitev
po novem občinskem in vo-
lilnem redu.

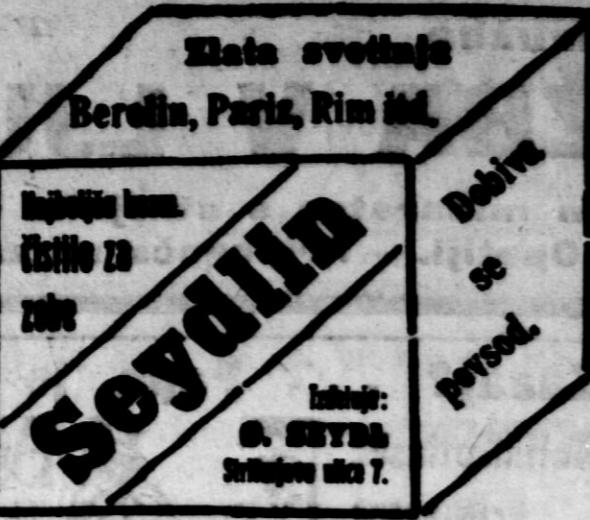
Knjiga v pok volilcem in volilkom.

Cena 50 vinarjev.

Komisija za založbo

Narodne knjigarni
v Ljubljani.

94

Konslik dr. inž. Kirchoff, Gleman. Komisija na tehnično-tehnično preiskavo je izpravila, da je „Soydlitz“ prav izvrsto uporabna ustava voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se z njim lahko razkujuje.

Blagajnjica se odpre ob 7. ur.

Začetek ob 1/8. ur. Konec po 10.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni katalog dunajske borse 29. marca 1911.

Natobonki papirji. Dnevniki Blagov.

4%, majevna renta 92-96 98-15

4%, srebrna renta 96-75 96-95

4%, avstr. kronска renta 92-95 93-15

4%, egr. 91-55 91-75

4%, hrvaško deželno prevoje 95- 96-

4%, k. o. češke dež. banke 94- 95-

Streške.

Srečke iz 1. 1880 %. 216- 222-

„ 1884 310-50 316-50

„ 1888 155- 161-

„ 1891 izdaje 295- 301-

„ 1892 285- 291-

ograke hipotečne 251-50 257-50

druž. komunalne 525- 535-

svr. kredite 531- 541-

ljubljanske 84- 90-

svr. dež. krile 70- 76-

egy. 48-50 47-50

beležka 34-50 38-50

turške 255-50 258-50

Salmeo.

Ljubljanske kreditne banke 466-50 469-

Avstrijske kreditne zavode 572-50 673-50

Dunajske bančne družbe 556-75 557-75

Južne železnice 112-0 113-40

Družine železnice 753-23 754-25

Alpine-Montan 84-50 84-50

Ceške sladkorne družbe 274- 276-

Zivnostenske banke 277- 280-

Volto.

Cekini 11-36 11-38

Marke 117-45 117-65

Franki 95-10 95-20

Lira 94-60 94-80

Rublji 263-50 254-25

Postavno varovanje.

Vorota naj se v pisarni pivovarne

„Union“ v Špednji Ščaki.

1169

Lepo stanovanje

s 3 sobami, kopalino in sobo za služ-

kinjo, električno razsvetljavo

se odda s 1. junijem

radi odpotovanja. — Kje, pove uprav-

ništvo »Slov. Naroda«, 1160

Kupi se

posestvo

v bližini Ljubljane, Kranja ali Škofje

Loke. Združeno mora biti z dobro

idočo gostilno in trgovino, ki mora

biti prav blizu župne cerkve. Kupi se

tudi posestvo z zemljiščem.

Ponudbe z natančnimi podatki in na-

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbnotehnička dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Vlču; kamnolomi v Podpoli in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Kovački pomočnik

več kovanja konj in volov ter dela pri ognju, 25 do 35 let star se sprejme. Plača po dogovoru. **Josip Ferluga, kovački mojster, Babuš, pošta Žavljje pri Trstu, poročko telecne postajališče Škofija.** 1158

Pozor!
Edina v Ljubljani

Laška kuhinja

1142

zmožen obeh deželnih jezikov,

se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom

Kje, pove upravnštvo »Slo. Naroda«.

hotel Malič, nasproti glavne pošte.

979 Vsak dan sveže ribe jadranskega morja raznih vrst.
Sprejemajo se od sobote dalje abonenti na kosilo od 50 v naprej.

Prinsta južna vina Brioni i. dr. Vsak dan kaka specijaliteta laške kuhinje in sveže tržaške Škedenjske ročice (bigle). Trippi s polento, (Sardoni alla Marinaia), slaniki na mornarski način, (Ragù di Specialitet Agnello con piselli alla Italiana), janček z grahom na laški način, (Filetti di Branzino), cvrčki režni žarcev.

Učenec

laščeta se 2 žagarja

1143
(ena družina), za vodno žago na dva jarma in milin Mesto se lahko nastopi takoj. — Ponudbe na upravo pravne pilane A. Bačić, Gomirje, Hrvatska.

Večje industrijalno podjetje
išče dva izurjena

knjigovodja.

Reflektira se samo na dobro kvalificirane moći. — Ponudbe naj se vpošljejo pod naslovom „Knjigovodja“ na upravnštvo »Slo. Naroda«. 1122

Kri! 50 % prihranka in okusen zajtrk

dosežjo, dobe oni, ki
mesto kave, čaja, kakao,
sladne kave, Puro, Soma-
tose, Sanatogena, redilini
soli, mesnega izvečka, ju-
šnih zabel, otroške moke
itd. pijo 1024

Sladin je dr. pl. Trnkoczy sladni čaj.

Povod 1/4 kg zavitek 50 h.

Tudi pri trgovcih. Po pošti

(najmanj 5 zavitek) pri le-

karnarju Trnkoczy v Ljub-

ljani, Kranjsko. — Glavne zaloge: Dunaj,

lekarna Trnkoczy:

Schönbunnerstr. 109,

Josefstraßestr. 30,

Radetzkyplatz 8. 14. V Gradcu, Sackstr. 3.

Moc!

Zdravje!

Kazaj? ... Papa je dovolil! Saj je Jacobi —
Antinikotske cigaretne stročnice!

601
Pristne samo v
cigaretnem zabo-
čku z imenom
JACOBII

Vsak karton
ima zelo zanimive
röntgenove
slike.

Mihail Prestenjak

Šelenburgova ulica 6 krovac Šelenburgova ulica 6
se priporoča slavnemu občinstvu za
pokrivanja in popravljanja vsakovrstnih streh
na najnižji cenah.

1168

Najboljši vrsti

belega platna planinsko platno in gorenjsko platno

Glavna zaloge: „pri Gorenki“, Ljubljana, Pogačarjev trg 3.

Št. 168/pr.

Razpis službe.

Na mestnem dekliškem liceju v Ljubljani je s pričetkom šolskega leta 1911/2 stalno popolniti novo sistemizirano učno mesto pravega

licejskega učitelja za laščino in francoščino

s slovenskim učnim jezikom, srednješolsko kvalifikacijo in združeno z onimi službenimi prejemki in obveznostmi, ki so veljavne za učiteljstvo na državnih srednjih šolah.

Pogoji za oddajo te službe so označeni v § 5 in 6 licejskega statuta. Pravilno opremljene prošnje je vlagati najkasneje do 25. aprila t. l. pri predsedstvu mestnega magistrata.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 24. marca 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljen c. kr. deželne vlade svetnik: Laschan, I. r.

198

Croatia

zavarovalna zadruga v Zagrebu naznana sl. občinstvu, da je ustanovila **glavno zastopstvo** za Kransko, Štajersko in Koroško v Ljubljani ter je poverila tvrdki

Kmet & Slivar

Croatia se bavi z zavarovanjem proti požaru, razbitju šip, življenskim in rentnim zavarovanjem, ter uživa radi kulantnosti in ugodnih pogojev največji ugled.

Potniki akviziterji in krajevni zastopniki se sprejemajo pod zelo ugodnimi pogoji.

Telefon št. 165. Marije Terezije cesta št. 8. Telefon št. 165.

ANTON BAJEC

umetni in
trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo. 242

.. Velika zaloga suhih vencov ..

Izdelovanje šopkov,
vencev, trakov itd.

— Okusno delo in

.. zmerne cene. ..

Znajata naroda fito.

Vrtnarija
na Tržaški cesti 34.

Ne kupujte nič drugega proti kašlju

hripanosti, katarru in zas-
zenju, krčnemu in oslovske-
mu kašlju, nego slastne

Kaiserjeve

prsne karamale
z „tremi jelkami“;

not. poverjenih
izpričeval od
zdravnikov in
zasebnikov za-
jamčuje gotov uspeh.

Zavitek 20 in 40 vin., skladka
ce vinarjev. Prodaja jih:

✓ Ljubljana!

Ubalj pl. Trnkoczy, lekarna, Idrja, J. Bergmann, le-

karna, Novo mesto, C. Andrijančič, lekarna,

Novo mesto, Jur Rus, lekarna pri Mar. P. Vi-

pava, Milan Wacha, lekarna, Metlika, A. Ro-

blek, lekarna, Radovljica, Hinko Brčilić, le-

karna, Litija, Karel Savnik, lekarna pri „Sv.

Trojici“, Kranj, Fr. Baccaric, lekarna, Postojna,

Jos. Močnik, lekarna, Kamnik, E. Burdyč,

Liščica v St. Loka, Mr. M. Robič, lekarna, Trst,

Trst, Ph. Mr. E. Koleč, lekarna, Jesenice,

V. Arco, trgovec, Šomenče.

Priporočamo našim
:: gospodinjam ::

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske tovarne v Ljubljani

Prva kranjska Izvozna pivovarna in sladarna na Vrhniki
1505 priporoča svoje izborne izdelke.
Naročila sprejema tudi Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir
M. GELREHAUSS, oblastno avtor. in zaprizezeni patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

E 831/11/2

1161

Dražbeni oklic.

Na javni dražbi se bode prodalo dne 4. in 5. aprila 1911 dopoldne ob 9. uri v Ljubljani, Prisojna ulica 3, v Nov. Vodmatu št. 95, Metelkova ulica 4, Marije Terezije c. 12 in v Sp. Šiški 67:

sobna, prodajalniška in pekarska oprava, špecerijsko blago, razna vina in likerji, 1 omara za led, 1 šivalni stroj, 1 srebrna žepna ura, 3 blagajne, 3 konji in različni vozovi.

Reči se smejo ogledati dne 4. in 5. aprila 1911 v času med 9. in 1/2 10. uro dopoldne v navedenih krajih.

C. kr. okrajna sodnja Ljubljana, oddelek V.,
dne 8. marca 1911.

Idealno, nemastno negovalo za kožo.

Dela kožo odporno in žametno mehko.

Neutripljivo ob mrzlem letnem času in za potovanje po hribih ali po morju.

Čudovitega učinka za pusto in razpolako kožo.

Dobiva se povsed. Lentek 70 in 1'20.

Juri Dralle
Hamburg in Podmokli.

Jvan Jax in sin

v Ljubljani

Dunajska cesta 17
priporoča svojo bogato zalogo
voznih koles.

Šivalni stroji
za rodbino in obrti.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Spedičijsko podjetje
Bavarski dvor.

Ustanovljeno leta 1908

Član dunajskih in berolinskih prevoznikov pohištva. — Sprejema vse v spedičijo spadajoče prevozne iz vseh in v vse kraje, po najnižjih tarifih. — Prevaža pohištvo v novih, patentovanih pohištvenih vozeh na vse kraje, tudi v inozemstvo.

JOS. ŠKERLJ v Ljubljani

Spedičijsko podjetje
Bavarski dvor.

Ustanovljeno leta 1908

Sprejema na zalogo razno blago, pošiljte itd. Krasna, suha in čista skladida so na razpolago. — Nabiralni promet Dunaj-Ljubljana in obratno zastopan v vseh večjih mestih. — Moj zastopnik na Dusaju je Karl Lawi, spediter, Dunaj I. Schulhof 6.

* * *
Cementne cevi
v vseh dimenzijah, barvaste
plošče itd.
* * *

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.
Ljubljana.

* * *
Stopnice,
balcone, spo-
meniki, stavbi
okrasni itd.
* * *

1/2 litra vipavca?

KUNC-ove obleke

:: so nedosežne glede ::
obleke, izvršitve in cene.

Ljubljana, Dvorski trg 3

Telofon štev. 201.

Latermannov drevored.
Velika menažerija

levov in slonov z drugimi najredkejšimi živalmi.

Otvorjeno vsak dan od jutra do večera. Predstave vsak dan ob 5. in 7. Takrat glavno krmljenje vseh živali.

Ob nedeljah ob 11. dop. ter od 2. pop. naprej vsako uro predstave.

Cene prostorom: I. prostor 50 vin., otroci 30 vin.; II. prostor 30 vin., otroci 20 vin.

Za obisk tega poučnega in zanimivega podjetja vabi vladivo Juri Michel, lastnik

Kreditno in eskomptno društvo

F. Z. Z. O. J.

PULJ, Ulica Giosuè Carducci štev. 45.

Uradne ure od 9—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

prejema a) hranilne vloge in jih obrestuje po 4½ %

b) vloge na tekoči račun

c) tedenske vloge na deleže;

daje članom predujme in kredite v svrhu poboljšanja njih stanj in gospodarstva; preskrbuje inkase, eskomptuje menice in daje informacije o vsakem bančnem poslu.

Svojim članom daje društvo sveto o vsem, kar se tiče različnih takš in drugih finančnih poslov.

309

Uvažujte pri nabavjanju

spomladanskih oblek in površnikov

za gospode in deco

Tehnična pisarna in stavbno podjetje

Ingenieur H. UHLÍŘ

Ljubljana, Resljeva cesta št. 26.
Strukovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, strokovni znanstveni izvidi, prevzetja zgradb.

Najbolj pripravne in varne
brzoparičnike
za krmo, slamoreznice,
preše in stiskalnice za
sadje in grozdje, **rebljače,**
reporeznice, motorje, želez, blagajno, na-
grobne križe, stavbene potrebitino in vso
drugo železino se dobiva najcenejše in naj-
boljše pri znani
veletrgovini z železino in poljedelskimi stroji

FR. STUPICA v Ljubljani

Marije Terezije cesta št. 1.

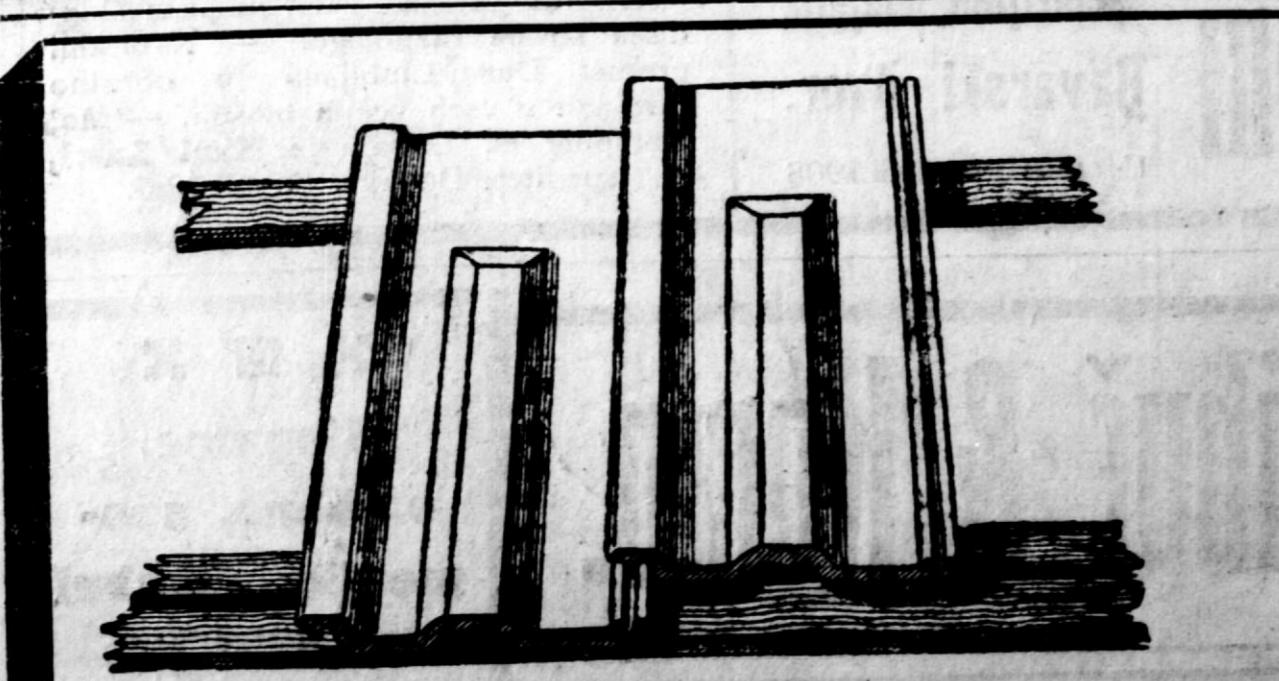
Zahvalejte ponudbe!

Cene nizke!

Pivovarna Menges
JULIUS STARE
Ustanovljena leta 1818. Ustanovljena leta 1818.
Zaloga v Ljubljani,
Metelkove ulice štev. 19
priporoča svojo izborno vležano marčno, dvojno
marčno in bavarsko pivo v sodčkah in steklenicah.
Telefon štev. 248.

Priznano največja, resnično domača,
že 25 let obstoječa eksportna tvrdka.

Fr. Čuden
urar v Ljubljani, Prešernova ul. 1
samo nasproti Frančiškanske cerkve
je delničar
največjih tovarn švicarskih ur »UNION«
v Genovi in Bielu
on torej lahko po originalno tvorniških cenah
garantirano zanesljive, v vseh legah in temperaturah
po njegovem astronomičnem
regulatorju regulirane, svetovno znane
Alpina ure
z matematično preciznim kolesjem — v zlatu,
tula, srebru, niklju in jeklu
prodaja.
Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo.
Ceniki zastonj in poštne proste.

J. Zamljen

čevljarski majstor

v Ljubljani, Sodna ulica št. 3

izvršuje vsa čevljarska dela do najfinnejše izvršitve in priporoča svojo zalogu
storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in
televadake čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera
priposlan čevlje.

215

: najnovejšo konfekcijsko trgovino :

Maček & Komp.

v bližu glavne pošte, Franca Jožeta cesta štev. 3.

Kajnjič
čevlji

1114

Večja livanica na Češkem sprejme takoj za trajno

več livarjev

za delo pri stružnici (Bankarbeit).

Prijava sprejema Rudolf Messe, Praga, Příkopy 6 pod šifro „Dauernd 3335“.

MATEJ OBLAK

Ljubljana
Kongresni trg 6

■ Po meri naročeni čevlji se izdelujejo
■ lastni delavnici najstičljivejo.

Modni salon

v Ljubljani

Stari trg stev. 21 A. Vivod-Mozetič

damski klobuki po znižanih cenah ::

Sprejemajo se popravila. Pošilja se tudi na izbiro.

Zalni klobuk vedno v zalogi.

■ Zelo ceno! Priporoča se

M. Kristofič-Bučar
Stari trg št. 28, Ljubljana, nasproti Zalaznika.

Zadnja moda

BLUZE zgornja spodnja **KRILA**

FINE KOSTIME — NOČNE HALJE

na novo vpeljane, krasne

: POMLADANSKE PLAŠČE in PELERINE :

v vsakem blagu, barvi in fazoni, tudi po meri.

■ Najfinjša in kompletna

OBLEKICE — PLAŠČKI — PELERINCE

■ In krstna oprava.

Perilo, predpasniki, moderci, otroški klobučki, kapice

in vsako drugo modno in drobno blago iz zoldnikov tovaren

■ po najnižji ceni.

Na ogled pošilja tudi po pošti.

■ Zelo ceno!

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino patent. dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in prveznim nastavkom „sistem Marzola“.

Brez odprtih navzgor!

Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

Na željo posljemo takoj vzorce in popis. — Sprotni zastopniki se idojo.